

Fiskeri- og Kystdepartementet
e-post postmottak@fk.d.dep.no

Leines/Oslo 02.12.2008

Høringsuttalelse:

NoU 2008:05

Retten til fiske i havet utenfor Finnmark

Norges Naturvernforbund vil berømme det arbeidet utvalget har gjort. Utredningen er grundig og veldokumentert. Utredningen belyser særlig to spørsmål av betydning for oss som Miljøvernorganisasjon. For det første hvordan nasjonal og internasjonal lov definerer rettighetene til forvaltning og utnyttelse av de marine ressursene i Finnmark. Og for det andre hvordan disse i fremtiden best kan forvaltes bærekraftig.

Utvalget har besvart hovedspørsmålet i mandatet slik: ” *Folk som er bosatt ved fjordene og langs kysten i Finnmark har rett til fiske i havet utenfor Finnmark. Grunnlaget for denne retten er historisk bruk og folkerettens regler om urfolk og minoriteter. Retten gjelder uavhengig av myndighetenes fiskerireguleringer. Utvalget foreslår at denne retten gjennomføres ved en egen lov.* (p 14)

Dette vil innebære at retten til å fiske skal lovfestes:

Utvalget foreslår en egen bestemmelse om retten til fiske i loven. Retten skal omfatte både en rett til å fiske til eget forbruk, en rett til å kunne begynne som fisker i næring, og en rett som yrkesfisker til en fangstmengde som gir økonomisk grunnlag for en husholdning, enten som levevei alene eller sammen med annen næring.

Retten skal kunne gjøres gjeldende overfor fiskerimyndighetene. Dersom myndighetene må sette begrensninger i fisket av ressurs hensyn, skal retten til fiske i tilstrekkelig grad bli gjennomført ved kvoter eller tillatelser. Ved fastsettelsen av slike kvoter og tillatelser skal det legges vekt på at det materielle grunnlag for sjøsamisk kultur og annen kystkultur i Finnmark blir sikret.

Utvalget foreslår at fjordretten lovfestes. Fjordretten er en områderettighet. Den innebærer at folk bosatt ved den enkelte fjord har retten til å fiske i fjorden.

Opprettelsen av et nytt organ – Finnmark fiskeriforvaltning

Utvalget foreslår at det skal gjennomføres en større grad av regionalt selvstyre i forvaltningen av fiskeriene i Finnmark. Dette organet, som utvalget foreslår gis navnet Finnmark fiskeriforvaltning, skal ha et styre som tillegges betydelig myndighet til å gi regler for fisket i havet utenfor Finnmark. Likeledes foreslår utvalget at Finnmark fiskeriforvaltning skal kunne formidle nødvendige fiskeritillatelser til gjennomføringen av retten til fiske og på annen måte virke til fremme av fjord- og kystfiske. Finnmark fylkesting og Sametinget skal hver oppnevne tre medlemmer til Finnmark fiskeriforvaltnings styre. Det er viktig at styret besitter bred fiskerikompetanse. Minst to av styremedlemmene skal være representanter for fjord- og kystfiskerne i fylket. Styremedlemmene skal være bosatt i Finnmark.

Norges Naturvernforbunds synspunkter

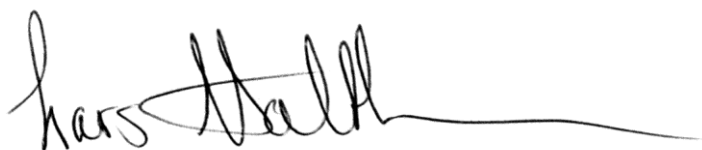
Norges Naturvernforbund er i all hovedsak positiv til utvalgets forslag. Vi har i mange sammenhenger etterlyst bedre lokal forvaltning av ressursene og vi har ofte påpekt behovet for å verne det lokale fjord- og kystfiske mot overfiske og ødeleggelse av marint økosystem. Vi støtter derfor etableringen av Finnmark Fiskeriforvaltning.

Naturvernforbundet er også positive til definisjonen av retten til å fiske. Dette innebærer en motvekt til den stadige utvidelse av ordningen med omsettelige kvoter også i kystfiskeriene. Det påpekes fra utvalget at utgangspunktet er statens plikt til forsvarlig forvaltning. Og at *"Ingen norsk rettsregulering kan overskride den grensen som derved er fastsatt. Dette er et grunnleggende forhold for utvalgets vurderinger og tilrådninger. En rett til fiske i havet utenfor Finnmark kan derfor bare gjennomføres innenfor disse rammene"*. Dette må innebære at denne retten står over andre rettigheter til fiske på de aktuelle bestandene. Fjord- og kystfiske med passive redskaper er den mest skånsomme måten å høste på.

Naturvernforbundet er positive til at rettighetene er geografisk definert, samtidig som Sametingets sentrale rolle i forvaltningsorganet "Finnmark Fiskeriforvaltning" reflekterer utgangspunktet for hele arbeidet; urfolkets rettigheter definert i internasjonal rett.

Naturvernforbundet ser positivt på at hele utredningen legger vekt rettighetene og mulighetene for kystnært fiske med passive redskaper. Dette er en fangstform som tilfredsstiller markedskrav til fersk kvalitetsfisk samtidig som det er den mest ressursvennlige måten å høste fiskeressursene på.

Norges Naturvernforbund

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lars Haltbrekken', followed by a long horizontal line.

Lars Haltbrekken
leder

